

*****

سوالات تشریحی درس دوم فارسی (۳) پایه دوازدهم طراح: نیلوفر (رقیه) محمودی وند بختیاری

ناحیه: یک تبریز

*****

سوالات تشریحی قلمرو فکری درس دوم مست و هشیار

سوال (۱) معنی و مفهوم بیت «گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم//گفت: پوسیدست، جز نقشی ز پود و تار نیست» را به فارسی روان برگردانید. ۱

پاسخ: لطفاً به درسنامه مراجعه شود.

سوال (۲) مفهوم بیت «محتسب، مستی به ره دید و گریبانش گرفت//مست گفت ای دوست، این پیراهن است، افسار نیست» را بیان کنید؟ ۵/۰

پاسخ: برخورد ناشایست محتسب

سوال (۳) مفهوم عبارت «ره هموار نیست» را بنویسید؟ ۵/۰

پاسخ: انحراف در جامعه و نابسامانی در جامعه

سوال (۴) معنی روان بیت «گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم//گفت: والی از کجا در خانه‌ی خمار نیست» را بنویسید. پاسخ: لطفاً به درسنامه مراجعه شود.

سوال (۵) درباره ارتباط بیت «گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست راگفت: هوشیاری بیار، این جا کسی هشیار نیست» با بیت «شه اگر باده کشان را همه بر دار زند//گذر عارف و عامی همه بر دار افتد.» توضیح دهید. ۷۵/۰

پاسخ: هر دو بیت به فراگیری فساد و آلودگی تمام اقشار جامعه اشاره دارد.

سوال (۶) درباره ارتباط بیت «گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم//گفت: پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست» با بیت «گفت مست ای محتسب بگذار و رو//از برهنه کی توان بردن گرو» توضیح دهید. ۷۵/۰

پاسخ: هر دو بیت به زور گویی و رشوه خواری مسئولان و فقروندان مردمجامعه‌ها اشاره دارد.

سوال (۷) درس «مست و هوشیار» از پروین اعتصامی، جز نوع ادبی ..... است؟ ۲۵/۰

پاسخ: ادب تعلیمی

سوال (۸) محتوای شعر پروین اعتصامی را بیان کنید؟ ۵/۰

پاسخ: ترسیم فساد و تزویر جامعه

سوال (۹) مصراع ((گفت: والی از کجا در خانه‌ی خمار نیست)) در بردارنده چه مفهومی است؟ ۵/۰

پاسخ: فاسد بودن حاکمان

سوال (۱۰) مصراع ((دیناری بده پنهان خود را وارهان)) به مذمت چه رفتاری می پردازد؟ ۲۵/۰

پاسخ: رشوه خواری

سوالات تشریحی قلمرو زبانی درس دوم مست و هشیار

سوال ۱) معنای لغاتی را که زیرشان خط کشیده شده است؛ بنویسید. ۱

الف) گفت باید حد زند هشیار مردم

ب) بی کلاهی عار نیست

ج) گفت: کار شرع کار درهم و دینار

د) نزدیک است والی را سرای

پاسخ به ترتیب: کیفر و مجازات شرعی برای گناهکار - عیب - دین، مذهب - حاکم .

سوال ۲) فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. ۱

«گفت: نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم// گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟»

پاسخ: (شویم: در معنای برویم فعل ناگذر) - (نیست: حاضر نیست یا وجود ندارد فعل ناگذر(اسنادی نیست!)

سوال ۳) در مصراع «گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم//گفت: والی از کجا در خانه ی خمار

نیست» کلمه «والی» در مصراع نخست و دوم چه نقش دستوری دارد؟ /۵ .

پاسخ: (والی در مصراع نخست : مضاف الیه) _ (والیدر مصراع دوم: نهاد)

سوال ۴) در مصراع «گفت: تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب//گفت: مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست» کلمه «مسجد» در

مصراع نخست و دوم چه نقش دستوری دارد؟ /۵ .

پاسخ: (مسجد در مصراع نخست: متمم) و (در مصراع دوم نهاد)

سوال ۵) در مصراع «گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم» اصطلاحاً به (را) در (والی را سرای) چه می گویند؟ /۲۵ .

پاسخ: رای فک اضافه

سوال ۶) در بیت «گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را//گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست»

نقش دستوری «هشیارمردم»: ..... «هشیاری»: ..... «هشیار»: ..... است. /۷۵ .

پاسخ: نهاد - مفعول - مسند

سوال ۷) در بیت «گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست» نقش دستوری شرع ..... : کار درهم..... دینار: .....

است. /۷۵ .

پاسخ: مضاف الیه - مسند - معطوف به مسند

سوال ۸) در مصراع «گفت می باید تو را تا خانه قاضی برم» نوع فعل «برم» را بنویسید؟ /۲۵ .

پاسخ: مضارع التزامی

سوالات تشریحی قلمروادبی درس دوم مست و هشیار

سوال ۱) با توجه به بیت «گفت: می باید تو را تا خانه ی قاضی برم//گفت: رو صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار

نیست» کلمه «بیدار» چه آرایه ای دارد؟ /۵ .

پاسخ: ایهام: در معنی هشیار در مقابل مست - در معنی مقابل خواب.

سوال ۲) در مصراع «گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست» بی کلاهی کنایه از چیست؟ /۵ .

پاسخ: کنایه از بی اعتباری